

Aan

De minister van Financiën en Overheidsorganisatie

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999)4619081

Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331

Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon

Jürgen Naarendorp

Datum

29 augustus 2017

Ons kenmerk

Cft 201700189

Pagina

1/5

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

Bijlage

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba

Telefoon (+297) 5832800

Telefax (+297) 5822224

E-mail info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Onderwerp

Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2017 Aruba

Geachte heer Bermudez,

Op 15 augustus 2017 heeft het College Aruba financieel toezicht (CAft) de uitvoeringsrapportage over het tweede kwartaal van 2017 van Aruba ontvangen. In deze brief ontvangt u de reactie van het CAft op de tweede uitvoeringsrapportage.

Oordeel

Op basis van de resultaten uit de tweede uitvoeringsrapportage concludeert het CAft dat het een uitdaging wordt voor Aruba om aan het einde van het jaar te voldoen aan de wettelijk tekortnorm van 0,5% bbp. Over het eerste halfjaar heeft het Land Aruba in enge zin een tekort gerealiseerd van 1,6% bbp. De positieve resultaten van de overige entiteiten tezamen binnen de collectieve sector leiden ertoe dat het tekort van de gehele collectieve sector over het eerste halfjaar uitkomt op 0,7% bbp.

De tweede uitvoeringsrapportage laat zien dat de realisatie van vooral de loonbelasting en de belasting op bedrijfsomzetten (BBO) halverwege het jaar achterlopen op schema en een risico kunnen vormen voor het realiseren van de middelenbegroting. Tegelijkertijd doen zich ook risico's voor aan de kostenkant. Om de middelenraming te realiseren heeft Aruba acties bij de Departamento di Impuesto (DIMP) ingezet die tot hogere ontvangsten in de tweede helft van het jaar dienen te leiden. Het CAft adviseert Aruba om vaart te maken met verbeteren van de reeds ingezette compliance maatregelen bij de DIMP om de ambitieuze middelenraming voor het einde van dit jaar te kunnen realiseren. Positief is dat de per 1 september 2017 afgekondigde verplichtingenstop inclusief het strikt in acht nemen van de vacaturestop zal leiden tot vermindering van de groei van de kosten.

De derde uitvoeringsrapportage zal meer inzicht moeten bieden in hoeverre deze aangekondigde maatregelen voldoende effect hebben en of Aruba aan het einde van het jaar zal kunnen voldoen aan de wettelijke tekortnorm.

Toelichting

Exploitatierkening

Het exploitatietekort over het eerste halfjaar bedraagt AWG 95 miljoen. Dit is een verslechtering van AWG 20 miljoen ten opzichte van het gerealiseerde exploitatietekort van AWG 75 miljoen over het eerste kwartaal. Het tekort over het eerste halfjaar ligt tevens AWG 10 miljoen hoger dan het begrote exploitatietekort van AWG 85 miljoen voor 2017.

De gerealiseerde middelen op de exploitatierkening komen uit op AWG 588 miljoen, waarvan AWG 297 miljoen aan directe belastingen en AWG 218 miljoen aan indirecte belastingen. Diverse belastingopbrengsten, waaronder de grondbelasting, de overdrachtsbelasting, motorrijtuigenbelasting en accijnzen op sigaretten laten betere resultaten zien over het eerste halfjaar in vergelijking met het seizoenpatroon van voorafgaande jaren. Het is nog niet duidelijk of dit tot meevallers zal leiden over het hele jaar, en zo ja hoe groot deze zullen zijn. De opbrengsten van de loonbelasting en de BBO stijgen, net als in het eerste kwartaal, minder dan begroot. De loonbelasting is met 6% gestegen ten opzichte van het eerste halfjaar 2016, terwijl de begroting uitgaat van een stijging van 19% over heel 2017 (realisatie 2016 AWG 261 miljoen versus begroting 2017 AWG 310 miljoen). De BBO is over het eerste halfjaar met 12% gestegen ten opzichte van het eerste halfjaar 2016, terwijl de begroting is uitgegaan van een stijging van 32% (realisatie 2016 AWG 94 miljoen versus begroting 2017 AWG 124 miljoen). Dit betekent dat de inhaalacties en verbeterde compliance effect sorteren, maar dat dit in het eerste halfjaar nog lang niet het volledig beoogde effect hebben. Het CAft heeft ambtelijk nadere toelichting gekregen over de ingezette compliance-acties. Daarbij is aangegeven dat het de verwachting is dat de boekenonderzoeken en de invorderingsacties in het tweede halfjaar het beoogde effect zullen hebben. Naar het oordeel van het Ministerie van Financiën zal daarmee de belastingraming gerealiseerd worden.

De gerealiseerde kosten op de exploitatierkening komen uit op AWG 683 miljoen. De gerealiseerde personeelslasten (personeelsuitgaven en werkgeversbijdragen) zijn AWG 4 miljoen hoger dan de realisatie over dezelfde periode in 2016. Er wordt in deze uitvoeringsrapportage aangegeven dat de verhoging in de personeelskosten door het aannemen van per saldo 38 fte's in het tweede kwartaal 2017 zal zorgdragen voor een verlaging van de kosten van overwerk. Aangegeven wordt dat het saldo van beide ontwikkelingen pas in het tweede halfjaar zichtbaar zal worden. Het CAft adviseert er actief op te sturen dat de personeelskosten niet méér stijgen dan door middel van de verlaging van de kosten voor overwerk kan worden gecompenseerd. Het kwantificeren van deze effecten behoort opgenomen te worden in de uitvoeringsrapportages. Het afgelopen halfjaar zijn nu per saldo bijna 60 fte in dienst getreden. Het CAft adviseert de afgekondigde vacaturestop strikt in acht te nemen.

Kapitaaldienst

Het resultaat van de kapitaaldienst over het tweede kwartaal van AWG 17 miljoen is verbeterd ten opzichte van het resultaat van AWG 4 miljoen over het eerste kwartaal. Deze verbetering wordt grotendeels veroorzaakt door een incidentele meevaller van circa AWG 9 miljoen vanwege de verkoop van overheidsgebouwen.

De begrote kapitaalinkomsten van AWG 67 miljoen als gevolg van de heropening van de raffinaderij zijn nog niet gerealiseerd. De Refineria di Aruba (RdA) heeft zich gecommitteerd aan de uitbetaling van een settlement payment van Valero van AWG 54 miljoen aan Aruba die opgedeeld is in twee tranches van AWG 27 miljoen voor 2016 en 2017. Het CAft heeft vernomen dat van de tranche 2016 van de settlement payment een klein deel is ontvangen. Van de tranche 2017 heeft Aruba nog geen uitkeringen ontvangen van de RdA. De leaseopbrengsten van de heropening van de raffinaderij zouden Aruba jaarlijks AWG 6 miljoen moeten opleveren. Deze opbrengsten zijn nog niet ontvangen. Daarnaast heeft de geplande verkoop van de aandelen van Valero Marketing & Supply Aruba N.V. ter waarde van AWG 40 miljoen nog niet plaats gevonden. De begrote kapitaalontvangsten ad. in totaal AWG 67 miljoen vormen een risico voor de (meerjaren)begroting. Het CAft adviseert daarom erop toe te zien dat de in de begroting opgenomen kapitaalontvangsten als gevolg van de heropening van de olieraffinaderij daadwerkelijk gerealiseerd worden.

Financieringssaldo collectieve sector

Het exploitatietekort van Aruba over het eerste halfjaar bedraagt AWG 95,3 miljoen. Rekening houdend met het positieve resultaat op de kapitaaldienst van AWG 17,2 miljoen resulteert dit in een financieringstekort voor het Land Aruba van AWG 78,1 miljoen. In tabel 1 worden de resultaten over de geprognosticeerde en gerealiseerde cijfers weergegeven.

Tabel 1: Overzicht prognose versus realisatie 2^e kwartaal collectieve sector

Resultaat (in mln. AWG)	Prognose 2017¹	2^e uitvoeringsrapportage
Exploitatierkening	-85,1	-95,3
Kapitaaldienst	60,5	17,2
Subtotaal Land Aruba	-24,6	-78,1
AZV	-4,4	15,7
SVb	5,7	16,2
ATA	5,0	13,7
UA	-1,4	-0,9
Serlimar	-	-2,0
SEPb	-0,4	-0,1
Subtotaal overige entiteiten	4,5	42,6
TOTAAL collectieve sector	-20,0	-35,6
Tekort (% bbp)	-0,4%	-0,7%

¹ Daar waar deze kolom afwijkt van de cijfers uit de reactie van het CAft op de eerste uitvoeringsrapportage 2017 van Aruba, is de prognose door Aruba geactualiseerd.

In deze uitvoeringsrapportage is voor het eerst een prognose gegeven van het verwachte financieringsaldo van de entiteiten binnen de collectieve sector. Het CAft is positief over deze toevoeging aan de uitvoeringsrapportage. Het totale positieve resultaat van de overige entiteiten binnen de collectieve sector ad AWG 42,6 miljoen ligt over het eerste halfjaar hoger dan de prognose. Dit betekent dat het resultaat van deze entiteiten over heel 2017 naar verwachting zal dalen. Dit komt onder andere doordat de opbrengsten bij Algemene Ziektekosten Verzekering (AZV) gedurende het jaar eerder binnenkomen dan de zorgkosten. Bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB) speelt mee dat in verband met de stapsgewijze verhoging van de pensioenleeftijd, nieuwe cohorten gepensioneerd worden per 1 juli van elk jaar instromen in de Algemene ouderdomsverzekering (AOV). De prognose voor het resultaat van de AZV over heel 2017 is wel verbeterd in vergelijking met het vorige kwartaal. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere opbrengsten van de Bestemmingsheffing AZV (BAZV) gedurende het eerste halfjaar. Dit is een positieve ontwikkeling.

Financieringsbehoefte en schuldspositie

Voor Aruba is in 2017 een financieringsbehoefte van AWG 439 miljoen vastgesteld. In het Leenprogramma 2017 is aangekondigd dat de staatsobligaties gedurende 2017 in vier tranches op de binnenlandse markt zullen worden aangetrokken tegen een maximale rente van 4,75%. In het eerste kwartaal is de eerste tranche van AWG 125 miljoen aangetrokken tegen een rente van 4,25%. In het tweede kwartaal is op 28 april jl. de tweede tranche van AWG 125 miljoen aangetrokken tegen een lagere rente van 4,0%. Ook de derde tranche van AWG 64 miljoen is voor dezelfde lage rente aangetrokken op 26 juni jl. De laatste tranche van AWG 125 miljoen zal in het derde kwartaal worden aangetrokken. Door het aantrekken van deze tranches is de staatsschuld in het eerste halfjaar gestegen naar AWG 4.187 miljoen (86% bbb). Aruba heeft in de eerste helft van het jaar leningen afgesloten ten behoeve van aflossingen die met name in het tweede halfjaar zullen plaatsvinden. De aflossingen zullen onder gelijkblijvende omstandigheden ertoe leiden dat de schuldquote in de tweede helft van het jaar zal gaan dalen.

Financieel beheer

Het rapportageformat met betrekking tot de stand van zaken van het financieel beheer is met ingang van deze rapportage uitgebreid met een update over de specifieke ontwikkelingen in de uitvoering van de diverse projecten. Dit verhoogt de informatiewaarde ten aanzien van de lopende acties aanzienlijk. Ook voor acties waar op het eerste gezicht geen wijziging in de "Status" is, wordt de stand van zaken toegelicht en kan de voortgang beter worden gevolgd. Uit de rapportage blijkt dat in de afgelopen periode drie acties afgerond zijn, waarvan twee op het gebied van de "Kwaliteit en tijdigheid van de jaarrekening" (PEFA-indicator 25). Anderzijds zijn twee (ICT)-projecten door technische problemen en installatie van aanvullende modules vertraagd. Daarnaast wordt in de uitvoeringsrapportage melding gemaakt van de compliance-verbetering in de diverse belastingontvangsten en de intensivering van de invordering, hetgeen een positief effect op het financieel beheer heeft.

Kenmerk
Cft 201700189
Blad
5/5

Alhoewel iets vertraagd ten opzichte van de oorspronkelijke planning, is het nog steeds de bedoeling dat er dit jaar een update van de PEFA-inventarisatie gedaan wordt. Het CAft ziet de uitkomsten daarvan met belangstelling tegemoet. Het CAft is verheugd dat er een definitief advies inzake de "roadmap" om te komen tot een accountantscontrole is opgeleverd. In de uitvoeringsrapportage wordt gesteld dat dit advies als basis dient om, in samenwerking met de diverse stakeholders, de noodzakelijke uitvoeringswerkzaamheden te plannen. Daarmee is een belangrijke stap gezet om te komen tot een accountantscontrole over 2020. Het CAft wil graag kennisnemen van dit advies en op de hoogte gehouden worden van de uitvoeringsplannen.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het CAft graag bereid die te geven.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College Aruba financieel toezicht

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De Minister-president van Aruba
De directeur van de directie Financiën van Aruba
De voorzitter van de Staten van Aruba.